

YAPILANDIRMACI ÖĞRENME YAKLAŞIMI İLE UYGULANAN DESEN DERSİ¹

Selda MANT

Yrd.Doç.Dr. Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü, seldamant@dumlupinar.edu.tr

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, Güzel Sanatlar Fakülteleri'ndeki desen dersinin, yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı modeline göre uygulanmasının öğrenci başarısına etkisinin olup olmadığı ortaya koymaktır. Araştırma, deneme modellerinden öntest-sontest kontrol gruplu modele göre desenlenmiştir. Araştırma 2006-2007 öğretim yılı güz döneminde, Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde deney ve kontrol grupları olarak atanan Resim Bölümü II. sınıf öğrencileri (19) ile gerçekleştirilmiştir. Deney grubuna yapılandırmacı öğrenme yöntemi uygulanırken, kontrol grubuna ise öğretmen merkezli öğretim uygulanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak desen bilgisi başarı testi kullanılmış ve öğrencilere desen çizimi yaptırılmıştır. Araştırmayla ilgili istatistiksel işlemler SPSS 12 for Windows programında yapılmıştır. Veriler t testinden yararlanılarak yorumlanmıştır. Gruplar arası karşılaştırmalarda anlamlılık düzeyi .05 olarak benimsenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; desen dersinde, yapılandırmacı öğrenmenin uygulandığı deney grubu ile öğretmen merkezli öğretimin uygulandığı kontrol grubunun desen bilgisi ve desen çizme becerisi arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır.

Anahtar Kelimeler: Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı, İşbirlikli Öğrenme, Desen Dersi

DRAWING EDUCATION APPLIED WITH CONSTRUCTIVIST LEARNING APPROACH

ABSTRACT: The aim of this research, is determine applying drawing lecture in fine arts faculty, according to constructivist learning approach model have effect's on student's success or not. Research was put in order according to pretest- posttest control group model from experiment models. Research was conducted in 2006- 2007 Education Year Fall Semester, in Dumlupınar University Fine Arts Faculty with painting department's second year students (19) who were appointed to experiment and control group. While constructivist learning method was applying to experiment group, lecturer centered education applied to control group. In this research, drawing knowledge success test was used as data collecting tool. Statistical treatments related to research, was made with SPSS 12 for Windows programme. Datas were interpreted benefit from t test. In comparisons between groups, suggestiveness level was adopted as .05. According to the findings obtained from the research, in drawing lecture there is a expressive difference between experiment group which constructivist learning was applied on and experiment group which lecturer centered education applied on, among drawing knowledge and drawing ability in experiment's group favour .

Key Words: Constructivist Learning Approach, Cooperative Learning, Drawing Education

1.Giriş

Çağımızda yaşanan gelişmeler, sosyal bir sistem olan eğitimi ve dolayısıyla da sanat eğitimini yakından ilgilendirmektedir. Sanatın eğitimle geliştirilip yaygınlaştırılabileceği bir gerçektir (Özsoy, 2003, s.25). Bu yüzden sanat eğitiminde araştırma, inceleme, yargılama ve sorgulama anlayışlarını geliştirmek, grup çalışması anlayışını gerçekleştirebilmek; ayrıca teknolojik olanaklardan, yazılı ve görsel kaynaklardan yararlanabilmeyi, sanatsal dilin gelişimine yönelik etkinliklerde bulunabilmeyi, sanat yapıtlarını değerlendirme ve eleştirme kistasları oluşturabilmeyi sağlamak gerekir (Artut, 2004, s.102).

¹ Bu çalışma Desen Eğitiminde Yapılandırmacı Öğrenme Uygulamalarının Etkililiği (Dumlupınar Üniversitesi Örneği) tezinden türetilmiştir.

Günümüzde bireylerin bilgiyi tek kaynaktan almaları beklenmemekte, bunun tersine bilgiye ulaşma yollarını bilen, karşılaştığı sorunlar karşısında bilgiyi kullanarak çözüm yöntemleri oluşturabilen bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Görsel sanatlar eğitiminin ve bu kapsamda desen dersinin; eğitimin tüm alanlarında olduğu gibi öğretmen merkezli bir yapı yerine, edinilen bilgileri kullanmaya dayalı bir yapıya kavuşturulması da önemli bir gereksinim olarak görülmektedir.

Görsel sanatlar eğitiminin uygulama alanlarından birisi desen dersi. Desen, hem resmin temeli, hem de düşünce ve kavramların görsel-çizgisel anlatım yoludur. Doğru desen çizmeyi öğrenmenin bir anlamda görsel sanatları öğrenmekle bir tutulduğu söylenebilir. Çünkü desen dersi, öğrencilerin görsel becerilerini geliştirici niteliktedir. Görsel sanatlar eğitiminin temeli de doğru görmeyi öğrenmektir (Mant, 2007, s.48). Bu nedenle öğretim yöntemi öğrencide merak uyandıran, derse ilgisini artıran, araştırmaya yönelten ve öğrendiklerini uygulayabilmelerini sağlayan bir yöntem olmalıdır. Bu yöntemlerden birinin yapılandırımcı öğrenme yaklaşımı olduğu ifade edilebilir.

Yapılandırımcılık bir öğretim yöntemi ya da stratejisi değildir. Yapılandırımcılıkta, öğretimden çok öğrenme üzerinde durulduğu görülür (Brooks ve Brooks, 1993). Yapılandırımcı görüşe göre öğrenme bireyin önceki deneyimlerine dayalı olarak gerçeği yorumlaması sürecidir (Deryakulu, 2000, s.61). Yani yapılandırımcılığın temel varsayımı, bireylerin yeni düşünceler veya olaylarla eski bilgileri arasında bağ kurmaları sonucunda bilgiyi yaratmalarıdır (Mercin, 2006, s.63). Bilginin öğretmen tarafından özümsetilmesinden çok, öğrencinin yeni bilgiyi inşa etmesi önemlidir. Öğrenciler bir olayı ya da kavramı kendi kendilerine keşfettiklerinde daha çok özümseyip, farklı yerlerde kullanabilirler (Deveci, 2003, s.18).

Eggen (1997, s.275) yapılandırımcılığın özelliklerini aşağıdaki gibi sıralamaktadır:

- Öğrenciler bilgiye kendileri anlam verir.
- Yeni öğrenmeler önceki öğrenmelere bağlıdır.
- Öğrenciye kendi öğrenmesinden sorumlu olma görevi verildiği için daha etkili bir öğretim gerçekleşir.
- Öğrenci, öğrenme etkinliklerinin içinde olduğundan ve kendi anlamlarını kendisi oluşturduğundan anlamlı öğrenme gerçekleşir.

Yapılandırımcı eğitim ortamlarında en çok yararlanılan öğrenme yaklaşımlarının sınıf içinde kullanılma biçimlerinden birisi işbirliğine dayalı öğrenmedir. İşbirliğine dayalı öğrenme, öğrencilerin öğrenme sürecinde daha çok sorumluluk almalarına ve etkin olmalarına olanak sağlayan bir yapıdadır. Yapılandırımcı öğrenmenin oluşmasına katkıda bulunan işbirliğine dayalı öğrenme, öğrencileri hem bireysel hem de grup çalışmalarına ulaşmak için birlikte çalışmaya yönlendirmektedir. Bu temel amaçların yanında işbirliğine dayalı öğrenme demokratik bir öğrenme ortamı oluşturulmasına olanak tanımaktadır. Öğrenciler gruplarda hem anlamlı öğrenmekte, hem de arkadaşının öğrenmesine yardım etme, yardımlaşma, saygı duyma, öğrenmekten zevk alma gibi duyuşsal ürünleri kazanmaktadır (Koç, 2002, s.33; Açıkgöz, 1992, s.3).

Yapılandırımcı öğrenme yaklaşımı kapsamında işbirliğine dayalı öğrenme tekniklerinden küçük grupla öğrenme tekniğinde, öğrenciler küçük gruplar içinde veri toplayarak, tartışarak, araştırma yaparak öğretmen ya da kendileri tarafından seçilen bir konuyu öğrenirler. Daha sonra konuyu kendi aralarında bölüşerek sınıfta sunarlar. Grubun sunusu öğretmen ve diğer öğrenciler tarafından değerlendirilir (Erden, 1988, s.59). Küçük grupla öğrenme yönteminin uygulandığı eğitsel ortamlarda öğrenci-öğretmen etkileşiminin yanı sıra, öğrenci-öğrenci etkileşimine de yer verilmekte, dolayısıyla, işbirliğine dayalı bir öğrenme gerçekleşmektedir. Böyle bir öğretim ortamında öğrencilerin, birbirlerinden öğrenmesi ve birbirlerini her yönden desteklemeleri olanaklı olabilmektedir (Yaşar, 1992, s.70).

İşbirliğine dayalı öğrenme tekniğinin, sağladığı kazanımlardan dolayı, ilköğretimden yetişkin eğitimine kadar bütün düzeylerde ve birçok alanda başarıyı artırdığı söylenebilir (Sucuğlu, 2003, s.11).

Ele alınan yapılandırmacı öğrenmenin temel yaklaşımı öğrenci merkezli olmasıdır. Bireysel çalışmaların grup çalışmasıyla desteklenmesi için seçilen 'yapılandırmacılığa dayalı işbirlikli öğrenme modeli', grup içi etkileşimle öğrenmeyi kolaylaştırmakta, başarıyı arttırmakta, sosyal ilişkilerin gelişmesini ve öğrencinin dersi sevmesini sağlamaktadır. Böyle bir görsel sanatlar eğitimi modeli, ders konularının sınırlarını aşarak, öğrencinin sosyal gelişimini etkiler niteliktedir.

Bu doğrultuda, öğrenciyi merkeze alan öğrenme ortamlarının yaratılması yoluyla görsel sanatlar eğitimi alanında eğitim alan öğrencilerin problem çözme yeteneklerinin ve yaratıcılıklarının geliştirilmesinde farklı yaklaşımların etkisinin belirlenmesine gereksinim duyulmaktadır. Desen dersinde yapılandırmacılığın uygulama alanlarından biri olan işbirliğine dayalı öğrenme tekniklerinden küçük gruplarla öğrenme tekniğinin kullanılmasının etkisini belirlemeye yönelik olarak desenlenen araştırma bu gereksinimden kaynaklanmıştır.

2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, Güzel Sanatlar Fakülteleri, desen derslerinde yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının öğrenci başarısına etkisini belirlemektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Desen derslerinde, yapılandırmacı öğrenmenin uygulandığı deney grubu ile öğretmen merkezli öğretimin uygulandığı kontrol grubunun desen bilgisi arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. Desen derslerinde, yapılandırmacı öğrenmenin uygulandığı deney grubu ile öğretmen merkezli öğretimin uygulandığı kontrol grubunun desen çizme becerisi arasında anlamlı bir fark var mıdır?

3.Sınırlılıklar

Araştırma bulguları; 2006-2007 öğretim yılında, Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü ikinci sınıfa devam eden deney grubu (10) ile kontrol grubu(9) öğrencilerinden elde edilen verilerle sınırlıdır.

4.Araştırma Modeli

Bu araştırma deneme modellerinden öntest-sontest kontrol gruplu, deneysel türde bir çalışmadır. Araştırmada deney grubuna uygulanan yapılandırmacı öğrenme yöntemi ile kontrol grubuna uygulanan öğretmen merkezli öğretim yönteminin, öğrenci başarısı üzerindeki etkisi karşılaştırılmıştır.

Araştırmada, öntest-sontest kontrol gruplu modelde biri deney, diğeri de kontrol grubu olmak üzere yansız atama yöntemiyle iki grup oluşturulmuş; iki grupta da deney öncesi ve deney sonrası ölçümler yapılmıştır.

5.Deney ve Kontrol Gruplarının Oluşturulması

Bu araştırma kapsamında, deney ve kontrol gruplarındaki öğrenciler;

- Temel desen bilgilerine ilişkin çoktan seçmeli sorulardan oluşan başarı testinden aldıkları puanlar,
- Ders yılı başlangıcında desen dersine ilişkin daha önceki öğrenimleri süresince edindikleri bilgi ve becerileri içeren çizim sınavından aldıkları puanları bakımından denkleştirilmiştir.

Yapılan istatistiksel işlemler sonucunda, grupların, desen bilgisi başarı testi ve desen çizim sınavı öntest puanları arasında anlamlı bir fark bulunmadığından, deney öncesi puanları açısından denk oldukları kabul edilmiştir (Tablo 1, Tablo 3)

6.Veriler ve Toplanması

Araştırmanın kuramsal boyutu, konuyla ilgili alan yazının taranması sonucu ulaşılabilen yazılı kaynaklarla oluşturulmuştur. Ayrıca veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından programın amaçları doğrultusunda, öğrencilerin mevcut desen bilgisini ölçmek amacıyla 50 sorudan oluşan beş seçenekli çoktan seçmeli başarı testi geliştirilmiştir. Oluşturulan taslak test çoğaltılarak konu ile ilgili alan uzmanlarının görüş ve değerlendirmelerine sunulmuş ve önerileri doğrultusunda teste son şekli verilmiştir.

7.Denel İşlem

Denel işlemlerin programlı bir şekilde uygulanmasını sağlamak üzere desen dersi uygulaması sırasında kullanılacak uygulama planları geliştirilmiştir. Denel işleme 2006-2007 öğretim yılının güz döneminde başlanmıştır. Altı haftalık ön deneme süreci içerisinde öğrencilere, yapılandırımcı öğrenme ortamlarında, en çok yararlanan öğrenme yaklaşımlarından olan, işbirliğine dayalı öğrenme ile işbirliğine dayalı öğrenmenin alt tekniği olan, küçük grupla öğrenme tekniği hakkında bilgiler verilmiş, örnek uygulamalar yaptırılmıştır. Program, “Resim Desen I” dersi, deney ve kontrol grubuna 7 Kasım 2006 – 26 Aralık 2006 tarihleri arasında haftada dört ders saati olmak üzere yedi hafta, toplam 28 saat olarak gerçekleştirilmiştir. Bu süre içinde deney grubunda yapılandırımcı öğrenmeye dayalı, kontrol gurubunda ise öğretmen merkezli ders işlenmiştir. Öğrenilecek konuları kapsayan “desen bilgisi başarı testi,” öğrencilere ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Yine her iki gruba da canlı modelden “desen çizim sınavı” da öntest ve sontest olarak uygulanmıştır. Ayrıca deney grubunda gerçekleştirilen yapılandırımcı öğrenme uygulamalarının yönergeye uygun yapılıp yapılmadığı bağımsız bir gözlemci tarafından uygulama süresince her ders izlenmiştir.

Deney grubundaki öğretim, yapılandırımcılığa dayalı işbirliğine dayalı öğrenme yaklaşımından, küçük grupla öğrenme tekniğinin özellikleri göz önünde bulundurularak yürütülmüştür. Öğrenciler önce beşer kişilik, daha sonra ikişer kişilik gruplara ayrılarak çalışmalar sürdürülmüştür. Dört saatlik desen dersinin ilk bir saati öğrenilecek konunun araştırılması ve kuramsal tartışmalara ayrılmış, kalan üç saatin iki buçuk saati öğrenilen konunun uygulanmasına, son yarım saat ise değerlendirmeye ayrılmıştır.

Kurtuluş (1998, s.116)’un çalışması da göz önünde bulundurularak, yapılandırımcı öğrenme yaklaşımının bir uygulama alanı olan işbirliğine dayalı öğrenme tekniklerinden küçük gruplarla öğrenme tekniğine dayalı desen dersi etkinliğinin uygulama aşamaları şu biçimde açıklanabilir:

- Yöntemin öğrencilere tanıtılması, ekip işinin öğretilmesi.
- Konuların belirlenmesi ve paylaşımı.
- Öğrencilerin, rastgele gruplara ayrılması.
- Konu araştırmalarının yapılması, araç, gereç ve kaynakların toplanması.
- Çalışma ortamının hazırlanması.
- Ön bilgilerin yoklanması ve konu ile ilgili terimlerin açıklanması.

- Konunun sunumu ve grup değerlendirmesi.
- Konu ile ilgili sınıf tartışması.
- Uygulamanın yapılması.
- Uygulama sonunda öğrencilerin keşfettikleri başarılı çizim ilkelerine göre en başarılı çizimin seçilmesi.
- Çalışma sürecinde yöntem işleyişini kontrol etmek için dışarıdan bir gözlemcinin gözlem yapması.
- Uygulama sonucunda çizimlerin değerlendirilmesi.
- Çizimlerin sergilenmesi.
- Dersin sonunda öğrencilerin öğrendiklerini açıklamaları.
- Ders bitiminde öğrencilerin ders ile ilgili o günkü duygu, düşünce ve yaşayışlarını günlüklerine yazmaları.
- Kontrol grubundaki öğrencilerin ise, dersleri öğretmenin konu ile ilgili açıklamalarını dinleyerek ve çizim uygulamalarının hatalı yerlerini öğretmenin göstermesi ile öğretmen merkezli bir öğretim gerçekleştirilmesi.

Deney grubundaki öğrenciler, öğrenme sürecine etkin bir biçimde katılmışlar ve öğrenme materyallerini kendi istedikleri gibi hazırlamışlardır. Herhangi bir sorunla karşılaştıklarında, sorunu işbirliği yaparak çözümlenmeye çalışmış, sorunla başa çıkamadıklarında, öğretmen de araştırma ve öğrenme sürecinin parçası olarak sürece katılmıştır.

Deney grubunda öğretmen, düzenleyicilik ve rehberlik rollerini yerine getirmiştir. Düzenleyicilik rolünün gereği olarak öğrencilere yönergeler vermiş ve öğrencilerin öğrenme olayına etkin katılımları için güdülemiştir. Bir başka deyişle, öğretmen düzenleyicilik rolünü yerine getirirken grupların etkili çalışması için çaba göstermiştir. Öğretmen rehberlik rolünün gereği olarak da öğrenciler arasında dolaşarak gerektiğinde grubun üyesiymiş gibi öğrenme ortağı olarak öğrenme-öğretme etkinliklerine katılmış ve öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırmaya çalışmıştır.

Kontrol grubunda ise içerik ve işleyiş, öğretmen merkezli ve atölye uygulamalı olarak yapılmıştır. İşlenen konular ise deney grubunda işlenen konularla aynı olmuştur.

8.Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

İstatistiksel hesaplamalar, deney grubunda 10, kontrol grubunda 9 olmak üzere toplam 19 denek üzerinde gerçekleştirilmiştir. Deney ve kontrol gruplarının öntest ve sontest puanları elde edildikten sonra, grupların puan ortalamaları ile dağılımlarının standart sapmaları hesaplanmıştır. Deney ve kontrol gruplarının öntest ve sontest uygulamalarına ilişkin puanları elde edildikten sonra her iki grupta bulunan öğrencilerin öntest ve sontest puanlarının aritmetik ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı “t” testi ile sınanmıştır. Gruplar arası karşılaştırmalarda anlamlılık düzeyi .05 olarak benimsenmiştir.

Bu araştırmayla ilgili istatistiksel çözümlenelerde SPSS 12 (Statistical Package for the Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır.

9.Bulgular ve Yorum

Bu bölümde araştırmanın temel amacına uygun olarak ele alınan problemin çözümü için araştırma kapsamındaki öğrencilerden toplanan verilerin istatistiksel çözümlenmeleri sonucunda ortaya çıkan bulgulara ve bu bulgulara ilişkin yoruma yer verilmiştir. Bulgular ve yorumun sunulmasında “iç uygunluk” ilkesi göz önünde bulundurularak amaçlarda izlenen sıraya uyulmuştur.

1-Araştırmada ilk olarak, “Desen dersinde, yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının uygulandığı deney grubu ile öğretmen merkezli öğretimin uygulandığı kontrol grubundaki öğrencilerin desen bilgisi arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark var mıdır?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu amaçla, deney ve kontrol grubundaki deneklerin desen dersine ilişkin başarı testinden aldıkları

puanların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış, ortalamalar arası fark t testi ile sınanmıştır. Deney ve kontrol gruplarının Desen dersi başarı testinden aldıkları öntest puanlarıyla ilgili bulgular Tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1. Deney ve Kontrol Gruplarının Desen Bilgisi Başarı Testinden Aldıkları Öntest Puanlarına İlişkin Bulgular

Öğrenci Grupları	Denek Sayısı (N)	Aritmetik Ortalama (X)	Standart Sapma (SS)	t Değeri	Serbestlik Derecesi (Sd)	Anlamlılık Düzeyi (P)
Deney Grubu	10	59.8	7.084	0.271	17	0,789
Kontrol Grubu	9	58.89	7.557			

Tablo 1’de görüldüğü gibi, deney grubundaki öğrencilerle kontrol grubundaki öğrencilerin desen bilgisi başarı ön testi ortalama puanları arasında deney grubu lehine 0.91 puanlık bir fark vardır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını sınamak amacıyla, grupların ortalama puanlarına t testi uygulanmıştır. 17 serbestlik derecesiyle $P>0.05$ olup, deney ve kontrol gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir. Bir başka deyişle, her iki grupta yer alan öğrencilerin deney öncesinde, desen bilgisi arasında anlamlı fark yoktur.

Daha sonra deneyin etkililiğini gözlemek amacıyla her iki grupta yer alan deneklerin sontest puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın bulunup bulunmadığına bakılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının desen dersine yönelik başarı sontest puanlarıyla ilgili bulgular Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2 . Deney ve Kontrol Gruplarının Desen Bilgisi Başarı Testinden Aldıkları Sontest Puanlarına İlişkin Bulgular

Öğrenci Grupları	Denek Sayısı (N)	Aritmetik Ortalama (X)	Standart Sapma (SS)	t Değeri	Serbestlik Derecesi (Sd)	Anlamlılık Düzeyi (P)
Deney Grubu	10	71.40	2.836	4.156	17	0.001
Kontrol Grubu	9	61.33	7.071			

Tablo 2’deki bulgulara göre, deney grubundaki öğrencilerle kontrol grubundaki öğrencilerin desen dersi başarı testinden aldıkları sontest sınavı ortalama puanları arasında deney grubu lehine 10.07 puanlık bir fark vardır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını sınamak amacıyla, grupların ortalama puanlarına t testi uygulanmıştır. 17 serbestlik derecesiyle $P<0.05$ olup, deney ve kontrol gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğunu göstermektedir. Bir başka deyişle, bu araştırma, desen dersinde öğrencilerin başarılarını artırmada, yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının öğretmen merkezli öğretimin daha etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Böylece desen dersinde, yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının uygulandığı deney grubu ile, öğretmen merkezli öğretimin uygulandığı kontrol grubundaki öğrencilerin desen bilgisi arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu görülen birinci amaç doğrulanmıştır.

2-“Desen dersinde, yapılandırmacı öğretimin uygulandığı deney grubu ile öğretmen merkezli öğretimin uygulandığı kontrol grubunun desen becerisi arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir fark var mıdır?” sorusunu sınamak amacıyla deney ve kontrol grubundaki öğrencilere desen dersine ilişkin desen çizim sınavından aldıkları öntest puanlarının aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış, ortalamalar arası fark t testi ile sınanmıştır. Deney ve kontrol gruplarının desen çizim sınavından aldıkları öntest puanlarıyla ilgili bulgular Tablo 3’te gösterilmektedir.

Tablo 3. Deney ve Kontrol Gruplarının Desen Çizim Sınavından Aldıkları Öntest Puanlarına İlişkin Bulgular

Öğrenci Grupları	Denek Sayısı (N)	Aritmetik Ortalama (X)	Standart Sapma (SS)	t Değeri	Serbestlik Derecesi (Sd)	Anlamlılık Düzeyi (P)
Deney Grubu	10	37,8000	6.828	0,808	17	0,430
Kontrol Grubu	9	34,888	8.838			

Tablo 3'teki bulgulara göre, deney grubundaki öğrencilerle kontrol grubundaki öğrencilerin çizim sınavı ortalama puanları arasında deney grubu lehine 2.91 puanlık bir fark vardır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını sınamak amacıyla, grupların ortalama puanlarına t testi uygulanmıştır. 17 serbestlik derecesiyle $P>0.05$ olup, deney ve kontrol gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir. Bir başka deyişle, her iki grupta yer alan öğrencilerin, desen çizim becerileri arasında anlamlı fark yoktur.

Daha sonra deneyin etkililiğini gözlemek amacıyla her iki grupta yer alan deneklerin sontest puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın bulunup bulunmadığına bakılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının desen dersine yönelik çizim sınavından aldıkları sontest puanlarıyla ilgili bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Deney ve Kontrol Gruplarının Desen Çizim Sınavından Aldıkları Sontest Puanlarına İlişkin Bulgular

Öğrenci Grupları	Denek Sayısı (N)	Aritmetik Ortalama (X)	Standart Sapma (SS)	t Değeri	Serbestlik Derecesi (Sd)	Anlamlılık Düzeyi (P)
Deney Grubu	10	65.90	5.607	3.147	17	0.006
Kontrol Grubu	9	49.67	15.248			

Tablo 4'teki bulgulara göre, deney grubundaki öğrencilerle kontrol grubundaki öğrencilerin sontest çizim sınavı ortalama puanları arasında deney grubu lehine 16.23 puanlık bir fark vardır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını sınamak amacıyla, grupların ortalama puanlarına t testi uygulanmıştır. 17 serbestlik derecesiyle $P<0.05$ olup, deney ve kontrol gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğunu göstermektedir.

Bu sonuç deney ve kontrol gruplarında uygulanan öğretimin birbirinden farklı etkililiğe sahip olduğunu göstermektedir. Bir başka deyişle, bu araştırma desen dersinde öğrencilerin çizim alanında başarılarını artırmada yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının, öğretmen merkezli öğretimden daha etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Böylece desen dersinde, yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının uygulandığı deney grubu ile, öğretmen merkezli öğretimin uygulandığı kontrol grubundaki öğrencilerin desen becerisi arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu görülen ikinci amaç da doğrulanmıştır.

10.Sonuç ve Öneriler

Desen dersinde yapılandırımcı öğrenmenin uygulandığı deney grubu ile, öğretmen merkezli öğretimin uygulandığı kontrol grubunun desen bilgisi arasında, deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır. Bir başka deyişle, yapılandırımcılığa dayalı işbirliğine dayalı öğrenme uygulamaları, öğrencilerin desen bilgilerini geliştirmektedir.

Desen dersinde yapılandırımcı öğrenmenin uygulandığı deney grubu ile, öğretmen merkezli öğretimin uygulandığı kontrol grubunun desen çizme becerisi arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır. Bir başka deyişle, yapılandırımcılığa dayalı işbirliğine dayalı öğrenme uygulamaları, öğrencilerin desen çizme becerilerini geliştirmektedir.

Bu araştırmalardan elde edilen sonuçlar doğrultusunda, desen eğitiminde yapılandırımcı öğrenme uygulamalarının etkili olduğu ve öğrencilerin bu alandaki bilgi ve becerilerini öğretmen merkezli öğretime göre daha olumlu etkilediği söylenebilir. Bu doğrultuda, yapılandırımcılığa dayalı işbirliğine dayalı öğrenme etkinliklerinin Güzel Sanatlar Fakülteleri'nde verilen desen derslerinde yararlanılabileceği görülmektedir.

Gerçekleştirilen bu araştırmanın ortaya koyduğu bulgular ışığında şu öneriler getirilmiştir :

- Yapılandırımcılığa dayalı işbirliğine dayalı öğrenme yönteminin etkisini belirlemeye yönelik araştırmalar, yalnızca desen derslerinde değil, görsel sanat eğitiminin diğer alanlarında da uygulanmalıdır.
- Yapılandırımcılığa dayalı desen dersi uygulamasında, uygulama öncesindeki ve uygulama sonrasındaki öğrenci başarı düzeylerinin ve becerilerinin yanı sıra tutumlarını da karşılaştıran araştırmalar gerçekleştirilebilir.
- Yapılandırımcı öğrenme yaklaşımını sınıf ortamına taşıyan tekniklerden olan probleme dayalı öğrenmenin, görsel sanatlar eğitiminin farklı öğrenme alanlarındaki etkililiğine ilişkin araştırmalar gerçekleştirilebilir.

Kaynakça

Açıkgöz, K.(1992) İşbirliğine Dayalı Öğrenme Kuram-Araştırma-Uygulama. Malatya : Uğurel Matbaası.

Artut, K. (2004) Sanat Eğitimi. Ankara: Anı Yayınları.

“Brooks, J. ve M. Brooks. (1993). The Case for Constructivist Classroom. Virginia: Association for Supervision and Curriculum Development”. Şefik Yaşar. “Yapısalcı Kuram ve Öğrenme-Öğretme Süreci”, Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8, 1-2: 68-75, 1998, s.69'daki alıntı.

Deryakulu, D. (2000). “Yapısalcı Öğrenme”, Sınıfta Demokrasi. Editör: Ali Şimşek. Ankara: Eğitim-Sen Yayınları, ss. 53-77.

Deveci, H.(2003). Sosyal Bilgiler Dersinde Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrencilerin Derse İlişkin Tutumlarına, Akademik Başarılarına ve Hatırlama Düzeylerine Etkisi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Eggen, P and Don Kauchak. (1997). Educational Psychology. New Jersey: Merrill,Imprint of Prentice Hall.

Erden, M. (1988). ”Öğrenciler Arasındaki İşbirliğine Dayalı Öğretim Teknikleri”, Eğitim ve Bilim, cilt:12, sayı:68.

Koç, G.(2002). “Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımının Duyuşsal ve Bilişsel Öğrenme Ürünlerine Etkisi”. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kurtuluş, Y.(1998).”Sanat Eğitiminde İşbirlikli Öğrenme (Resim-İş derslerinde bireysel çalışmaları yapılandırılmış grup çalışmasıyla desteklenmesi için işbirliğine dayalı öğrenme)”Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara : Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Mant, S. (2007). “Desen Eğitiminde Yapılandırmacı Öğrenme Uygulamalarının Etkililiği”.Yayınlanmamış Doktora Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Bilimleri Enstitüsü.

Mercin, L.(2006). “Resim Dersini Müze Kaynaklı Oluşturmacı Öğrenme Yaklaşımı Etkinliklerine Göre Uygulamanın Erişiyeye, Kalcılığa ve Tutuma Etkisi”. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Özsoy, V. (2003). Görsel Sanatlar Eğitimi. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.

Sucuoğlu, H.(2003). “İşbirliğine dayalı Öğrenmenin Öğrencilerin Yükleme, Edim ve Strateji Kullanımı Üzerindeki Etkileri ve İşbirliğine dayalı Öğrenme Gruplarındaki Etkileşim Örüntüleri”,Yayınlanmamış Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yaşar, Ş.(1992). “Küçük Gruplarla Öğretim Yönteminin Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılması”. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, cilt:5, sayı:1-2, ss.69-77.

